

Antics edificis de TEPSA, avui encara magatzems per a retrac davant de Set Fonts

Remuntadors de la zona de la Tosa. Crec que és el primer telesquí del Puig d'Alp a la Tosa

Paral·lelament es creen noves pistes que eixamplen l'estació, com la "M", més complicada, a l'altre cantó de la carretera, que travessava el que pomposament van anomenar "la vall de la Mort", o les pistes I i II del Puig d'Alp (els tubs de Torrent Negre actuals, que arriben fins al Collet de la Mola per dalt o la Font Gran per baix), o Comabella, que arriba al torrent de Pal (a tocar del coll de Pal, que junt amb el coll de Jou són els únics passos cap al Berguedà), o les tres pistes consecutives "Carles Bertrand" (en honor de qui féu la 1a Travessa La Molina-Setcases), "Plaça del Pi" i "Maduixers" (o "Filla Beneita", més coneguda entre els esquiadors amb el malnom de "*filla de puta*" per la seva dificultat), utilitzades freqüentment com a part final d'un descens que venia de Costa Rasa (l'actual Comella), i els seus llavors "bamps", Quatre Camins i Coll Sisè prèviament, dures realment, aptes per a "*descendeurs*" sense xarxa de protecció, i que posaven a prova als esquiadors més durs dels '50, '60 i '70.

A finals de la dècada dels cinquanta La Molina ja disposava de cinc telecadires, deu telesquís i dos telecabines, i començava ja l'expansió cap al Puigllançada, que completarà en la següent dècada, també amb telesquís i telecadires. El 8 de desembre de 1960 es posava en servei el primer telesquí de Torrent Negre, en la mateixa traça que avui té el telecadira de 4. El 1964 es construirà el telesquí Torrent Negre II. Els dos telesquís seran substituïts per l'actual telecadira de quatre el 1993.

Així, un dels més celebrats recorreguts ens duia des del Torrent Negre, a 2.244 m. d'alçada, a l'estació del tren, a 1.440 m., un desnivell de més de 800 m. i un descens sense interrupció de quasi 4 kms. de llarg. D'una varietat i bellesa difícil de trobar a altres estacions, la suavitat de la pista pel bell mig del Torrent invitava a l'escalfament i al gaudi del descens fins a arribar a Costa Rasa. La part més trepidant exigia arribar en bona forma a la part baixa per a superar un temut "*tub*" (força inclinat i amb manca de neu que dificultava l'adherència dels esquís) amb prou velocitat de *schuss* per a permetre'ls enllaçar amb la pista Standard sense esforç. Aquesta, de pendent suau i amable, era el preludi de la pista del Bosc, que clouria el vertiginós i llarg descens. La crisi de neu dels '80, desplaçant d'alçada la línia de neu, sentencià definitivament aquestes pistes...

Si a mitja Costa Rasa t'acollonies podies accedir de nou al telecadira des de la intermitja, abans d'acabar la pista, però fent una llarga espera fins que arribés una cadira buida des de l'estació inferior...

1948, l'estació vella i la casa vermella darrera, restaurant dels Planes

Des de mitjans dels '40 comencen a créixer edificacions en forma de xalets o cases alpines (tipus "Els Isards", "Els Quatre Vents", propietat de la família Planas, "Casa Folch", de la família d'igual cognom, "El Ciervo Blanco", dels Rigat, cap a 1942, ...) a la muntanya de La Molina, amb molta varietat d'"*après-ski*", "*boîtes*" més tard, etc. Famílies adinerades de Barcelona arriben i comencen a instal·lar el que serà la seva segona residència, o, en el cas d'alguns, empresaris tèxtils o similars, la tercera, després de la que ja tenen a l'Empordà. Molts arriben en cotxe amb xofer, ja que la carretera comença a estar arreglada, travessant els espessos pinars de Segremorta (on hi ha restes d'una construcció

visigòtica de l'any 700 aprox, per sota de la mansió de Belfegor, el Niu dels Falcons, o ca'l Cordero), pujant cap a Supermolina o Font Canaleta, tot arrecerat dins la nova "Muntanya Sagrada", nom que li posen recordant la llunyana i original muntanya sagrada de Montserrat.

1960, Costa Rasa. Foto de Manolo Maristany

El creixement de l'esquí també els du a pensar que poden treure'n profit econòmic d'ell. Així, es crearan empreses que optimitzaran els serveis i remuntadors de La Molina, i funcionaran fins a 1983 legalment, quan la Generalitat se'n faci càrrec, com ara Telesquís Pirenaicos, S. A. (TEPSA, 1945, amb Josep-Ma. Guilera de gerent, que equiparà la zona baixa, des del tren, 1.400 m., a 1.700 m., Pista Llarga), Nueva Molina, S. A. (1948) o Rigat, S. A. (1955, amb Lluís Rigat de gerent, que equipa des de la Pista Llarga i Supermolina a la Tosa d'Alp, amb els seus propis autobusos). Funcionen independentment, es distribueixen de manera força irracional l'explotació dels remuntadors, venent forfaits per separat, fins i tot, i sense unificar mai la validesa del tiquet. Els esquiadors hauran de comprar-los tots si volen gaudir de la muntanya sencera. Això serà també una de les raons que durà als finals dels '70 a la pràctica fallida de les empreses i l'estació, fins a que la rescati la Generalitat a partir del 1980... El creixent volum d'esquiadors i innovacions aconseguirà successives millores en remuntadors i pistes.

Foto: Família Guilera.

Ja inaugurat el primer telesquí. Foto de la família Guilera

Coincideix aquest moment amb la supressió definitiva dels cadires de l'estació i el Turó, l'ocàs del barri de l'estació fins al segle XXI i el lent canvi del centre motriu de l'estació des d'aquest barri, 1.400 m., cap a Supermolina, a 1.700 m.

L'any 1948 les nevades assoleixen categoria única: a diversos hotels s'entra per les finestres del segon pis, el tren no pot sortir de l'estació i La Molina quedà incomunicada dues setmanes senceres. El 1951 també va ser un any de neu excel·lent, superat pel 1956, on la neu natural arribà a mitjans de maig, quan uns grans allaus arrasaren la baixada del que avui és l'Estadi, fins al Trampolí, arrencant pins que no tornaren a créixer fins a mitjans dels '80.

1948, barri de l'estació, amb l'estació, la casa vermella, els barracons... Foto del Restaurant de l'Estació

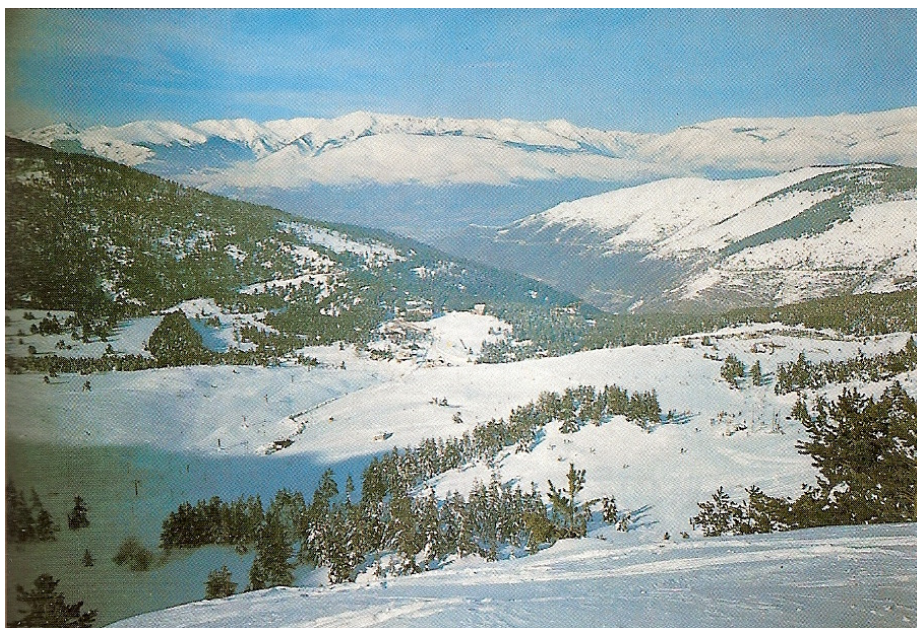
1951, març, Els Isards, després d'una gran nevada. La neu supera l'alçada de les finestres. Foto de Manolo Maristany

Fins i tot per Setmana Santa del '56, un mes abans, Josep-Maria "Pitu" Figueras, més tard metge del rei i *alma mater* del Museu Exposició, Xavier Massana, campió d'Espanya de descens, "Manolo" Maristany, escriptor, autor de "*Ha nevado en La Molina*",

muntanyenc i aventurer, Francesc “*Quico*” Viladomat i Lena (Cerdanyola, 4/9/1926 – Les Escaldes d’Engordany, 8/5/2005), campió d’Espanya i corredor de l’ECE (Esquí Club Envalira), olímpic a St. Moritz-48 i Cortina d’Ampezzo-56 i fundador d’un imperi de tendes d’esport a Andorra més tard, Víctor Ivanov (el cap dels “falcons” del CEC), Joan Masoliver, Josep-Ma. Moragas i els germans Ignasi i Rafel Puig-Bultó, “*Quim*” Llagostera, Ricard “*Fuet*” Vidal, Alfred Carrió, “*Pepito*” Mata, “*Pepón*” Vila, Jordi Angust i “*Chaco*”, dels més coneguts esquiadors del CEC, i d’altres, foren capaços d’arribar en un “*non-stop*” (hi ha qui digué que era en realitat un “*descens xinès*”) des del cim de la Tosa fins al cor de la vall de la Cerdanya, a la plana, passant pel poble d’Alp i el de Das, fins que van arribar a la plana. Són 1.500 m. de desnivell... (quelcom impensable avui, ja que l’escalfament general progressiu de la Terra i la capa d’ozó ho fan impossible, duent-nos al progressiu desgel arreu i a la retirada de la neu perpètua de glaceres i muntanyes). El Manel, un dels personatges més tendres de la vall, amb la seva camioneta, els tornà a reincorporar a pistes. També el 1963 fou un any increïble de neu...

1962, el vell cadira de Costa Rasa, amb molt d'ordre a la cua. Foto d' Antonio Campaña

1962, Super-Molina des del baixador del cadira de Costa Rasa. Foto d' Antonio Campaña

La primera travessa amb esquís de tot el Pirineu, amb un itinerari previst i estudiat, des de Belagoa (Nafarroa-Navarra) al Costabona (el Ripollès), la va realitzar Josep-Ma. Sala amb diversos amics i per etapes, durant els hiverns de 1955 a 1960 (6 hiverns!).

Antoni Colom i Mercè Pellisa, 1953

Elena Salvi, 1954

Mentre, creen escola el Club Alpí Núria (CAN), especialment entre 1947 i 1960, amb els seus Concursos Internacionals on arribaren a participar campions del món com James Couttet (França), Georges Schneider (Suïssa), Christian Pravda (Àustria) o el supercampió austríac Toni Sailer, i el Club Super Molina, des del 1950. El 1954 es tornen a celebrar els Campionats d'Espanya d'Esquí a La Molina, ara ja per setè cop, conjuntament amb el concurs franco-andorrà-espanyol. Els francesos guanyaren la majoria de proves. Els títols espanyols se'ls repartiren Bernardino Bartolomé al fons, "Quico" Viladomat al descens i el gegant, Andreu Ribera a l'eslàlom i Catalunya als relleus. A les proves femenines, Montse Orfila s'endugué el descens i l'eslàlom, i Núria Espinalt el gegant.

Esports d'hivern als '50

Escut brodat de 6 x 4'5 cms.